

OOSTERINKIA NEERLANDICA

Een hommage aan Henk Oosterink

Qua sterrenbeeld is Henk Oosterink geen kreeft, maar een Steenbok. Toch draagt sinds kort een fossiele kreeft zijn naam: '*Oosterinkia*' (Klompmaker & Fraaije 2011). Het gebeurt niet elke dag dat een amateurgeoloog van de NGV wordt vernoemd in een officiële wetenschappelijke naam van een fossiel. In tegendeel: het is een grote zeldzaamheid, net als het Winterswijkse kreeftje *Oosterinkia neerlandica* zelf.

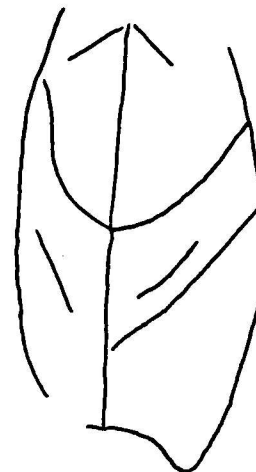
Door de vele jaren heen hebben de Midden-Trias (Muschelkalk) afzettingen in de Winterswijkse Steengroeve een weelde aan fossielen opgeleverd: uiteenlopend van ammonieten, slakken, tweekleppigen en planten, tot reptielen en hun voetafdrukken. Dik gezaaid liggen de fossielen er niet. Je moet urenlang zoeken en hameren om er een paar te vinden. Maar als je dat regelmatig, tientallen jaren lang doet, breng je niet alleen een enorme collectie bij elkaar, maar wordt je ook 'de kenner bij uitstek van de groeve'. Na ruim 40 jaar zoeken, studeren en publiceren is dat op dit moment zonder twijfel Henk Oosterink.

Henk viel onlangs een bijzondere eer te beurt: zijn naam werd vernoemd in een nieuw kreeftengeslacht - *Oosterinkia* - naar aanleiding van een door hem in de Winterswijkse groeve gevonden fossieltje. In de zeventiger jaren vond Henk een amper 2 cm lang kreeftje, dat hij in Grondboor & Hamer (Oosterink, 1978) beschreef als behorend tot een van de geslachten *Litogaster*, *Pseudoglyphea* of *Pseudopemphix*. Later (Oosterink, 1979), schreef hij hetzelfde fossiel toe aan het geslacht *Clytopsis*, dat van verschillende Triasvindplaatsen in Europa bekend is. In de jaren daarna ontdekte hij nog een stuk of vijf kreeftfossielen in de steengroeve.

Nu, een jaar of 30 later, zijn de kreeftjes uit Winterswijk minutieus bestudeerd door Adiël Klompmaker (Kent State University, Ohio, USA) en René Fraaije (Oertijdenmuseum De Groene Poort, Boxtel). Daarbij bleek het eerstgevonden kreeftje zodanig af te wijken van alle tot nu toe beschreven kreeften uit de Midden-

Afbeelding 1.
Oosterinkia neerlandica.
Kop-borst-schild
(middenonder; lengte
15 mm) en achterlijf
(schuin daarboven).
Rechts: schematische
tekening.

Afbeelding 2.
Clytiopsis argentora-
tensis. Kop-borst-
schild (lengte
15 mm). Rechts:
schematische
tekening.

Trias, dat er niet alleen een nieuwe soortnaam aan moest worden gegeven, maar zelfs een nieuwe geslachtsnaam. Het werd: *Oosterinkia neerlandica* (Afb. 1). De overige kreeftjes uit de steengroeve bleken te behoren tot *Clytiopsis argentoratensis* (Afb. 2) en *Pseudoglyphea cf. spinosa*.

Opvallend aan de exemplaren van *Clytiopsis argentoratensis* uit Winterswijk is dat ze erg klein zijn; kleiner dan vergelijkbare kreeftjes van vindplaatsen elders in Europa. Klompmaker & Fraaije (2011) wijten dit aan de "ecologische stress" in de Muschelkalk kustvlakte waarin niet alleen de kreeftjes, maar bijvoorbeeld ook de voetafdrukken van reptielen fossiliseerden: afwisselend overstroomd door zeewater dat vervolgens door indamping een hoog zoutgehalte kreeg, dan weer droogvallend en vervolgens opnieuw overstromend. Het (zeldzame) voorkomen van gips in de betreffende lagen wijst op (soms) zeer hoog zoutgehalte. Het vele pyriet in de groeve duidt mogelijk op een zuurstofarm milieu. Kortom: een heel moeilijke leefomgeving.

LITERATUUR

- Klompmaker, A.A., & Fraaije, R. H-B., 2011. The oldest (Middelen Triassic, Anisian) lobsters from the Netherlands: taxonomy, taphology, paleoenvironment, and paleoecology. *Palaeontologia Electronica* vol.14, Issue 1: pp. 1 - 15.
- Oosterink, H. W., 1978. Arthropoda [Geleedpotigen] uit de Onder-Muschelkalk van Winterswijk. *Grondboor & Hamer*, jrg. 32: pp. 3 - 9.
- Oosterink, H. W., 1979. Arthropoda [Geleedpotigen] uit de Onder-Muschelkalk van Winterswijk (aanvulling). *Grondboor & Hamer*, jrg. 33: pp. 113 - 115.